

O'zbekiston Respublikasi
Maktabgacha va maktab
ta'limi vazirligi

ISSN: 2992-9008
UDK: 37

TA'LIM VA TARAQQIYOT

Ilmiy-uslubiy jurnali

2026-YIL 5-SON

www.journal.namspi.uz

Bosh muharrir: Namangan davlat pedagogika instituti rektori B.E.Xusanov
Mas'ul muharrir: Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektor M.R.Qodirxonov
Mas'ul muharrir o'rinbosari: Ilmiy tadqiqotlar, innovatsiyalar va ilmiy-pedagogik kadrlar tayyorlash bo'limi boshlig'i J.A.Yuldashev

TAHRIR HAY'ATI

Aniq va tabiiy fanlar: k.f.d., prof. Sh.Abdullayev, f-m.f.d., dots. R.Xakimov, k.f.d., prof. N.Vohidova, k.f.d., dots. M.Qodirxonov, b.f.d., dots. A.Batashov, f-m.f.n., dots., T.Abdullayev, p.f.n., dots. M.Eshnazarova, p.f.n., dots. G'.Nafasov, p.f.n., dots. M.Boltayeva.

Texnika fanlari: t.f.d., prof. A.Umarov, t.f.d., prof. A.Qayumov, PhD, dots. Sh.Xudoyqulov, PhD, dots. Abdunazarov.

Ijtimoiy-gumanitar fanlar: s.f.d., prof. T.Fayzullayev, tar.f.d., prof. A.Rasulov. f.f.d., prof. M.Ismoilov, i.f.d., dots. N.Sotivoldiyev, t.f.n., dots. A.Isoqboyev, f.f.n., dots. O.Mamatov, t.f.n., dots. Z.Haydarov, PhD. J.Yuldashev, PhD. A.Abdullayev.

Pedagogika fanlari: p.f.d., prof. B.Xodjayev, p.f.d., prof. X.Najmiddinova, p.f.d., prof. T.Ismoilov, p.f.d., prof. S.Abdullayev. p.f.d., prof., M.Y.Sobirova, p.f.d., prof., R.Zamilova, p.f.d., prof. Sh.Xujamberdiyeva, p.f.d., dost. M.Asqarova, PhD S.Jamoldinova, PhD, dots. M.Asranboyeva.

Filologiya fanlari: fil.f.d., prof. N.Uluqov, fil.f.d., prof. H.Usmanova, f.f.d., dots. X.Shokirova, p.f.n., dots. S.Misirov, p.f.n., dots. Sh.Ubaydullayev, PhD, dots. P.Lutfullayev, PhD, dots. M.Yakubbayev.

Texnik muharrir: R.Tursunov

Tahririyat manzili: Namangan shahri, Uychi ko'chasi, 316-uy.

Pochta indeksi: 160136, **Faks:** (0369) 227-27-21,

Email: Info@namspi.uz

"Ta'lim va taraqqiyot" ilmiy-uslubiy jurnali elektron to'plam sifatida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi **Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi (AOKA)ning 2022-yil 25-oktabrdagi № 045044 raqamli guvohnomasi** asosida chop etiladi. Jurnal **Oliy Attestatsiya komissiyasining 2024-yil 30-noyabrdagi (№ 364/5) yig'ilishi qaroriga asosan pedagogika fanlari bo'yicha falsafa fanlari doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan asosiy ilmiy natijalarini chop etish uchun tavsiya etilgan.** UDK: 37, Xalqaro standartlashtirish raqami (ISSN): 2992-9008.

Maqolalarning ilmiy saviyasi va keltirilgan ma'lumotlar uchun mualliflar javobgar hisoblanadi.

KLINIK KEYSLAR ORQALI TALABALARNING DIAGNOSTIC KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH MODEL: TUZILMASI, PEDAGOGIC MEXANIZMLARI VA SAMARADORLIGI

Abduraxmonov Niyozbek Xamdamiyjon o'g'li

*Umumiy jarrohlik kafedrası assistenti, Farg'ona jamoat salomatligi tibbiyot instituti,
Farg'ona O'zbekiston*

E-mail: doctoranx@gmail.com, <https://orcid.org/0009-0009-5744-6752>

Annotatsiya: Ushbu maqolada tibbiy ta'lim jarayonida klinik keyslar asosida talabalarning diagnostik kompetentligini rivojlantirish modelining mazmuni, tuzilmasi va pedagogik mexanizmlari yoritiladi. Tadqiqotning dolzarbligi bo'lajak shifokorlarda klinik vaziyatlarni tahlil qilish, simptomlar o'rtasidagi sababiy bog'liqliklarni aniqlash, differensial tashxisni shakllantirish hamda dalillarga asoslangan klinik qarorlar qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirish zarurati bilan belgilanadi. Taklif etilayotgan model reflektiv diagnostik ta'lim (RDL), fanlararo klinik keyslar integratsiyasi (ICI) va DEAR reflektiv algoritmini (Describe, Explain, Analyse, Reflect) o'zaro uyg'unlashtirishga asoslanadi. Modelning mazmuni diagnostik tafakkur, vizual-diagnostik idrok, kommunikativ hamkorlik va reflektiv-metakognitiv faoliyat kabi tarkibiy komponentlar orqali ochib beriladi. Tadqiqotda klinik keyslar, simulyatsion mashg'ulotlar va obyektiv strukturaviy klinik imtihon (OSCE) elementlaridan foydalanish imkoniyatlari ko'rib chiqiladi. Model samaradorligini baholash diagnostik kompetentlik mezonlari, darajalari va pedagogik tajriba-sinov natijalarini qiyosiy tahlil qilish asosida amalga oshirilishi ko'zda tutiladi. Maqola tibbiy ta'limda nazariy bilimlarni amaliy diagnostik faoliyat bilan integratsiyalashga qaratilgan metodik yondashuvlarni takomillashtirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: tibbiy ta'lim, klinik keys, diagnostik kompetentlik, klinik fikrlash, reflektiv ta'lim, fanlararo integratsiya, simulyatsion ta'lim, OSCE.

МОДЕЛЬ РАЗВИТИЯ ДИАГНОСТИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ СТУДЕНТОВ ПОСРЕДСТВОМ КЛИНИЧЕСКИХ КЕЙСОВ: СТРУКТУРА, ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ И ЭФФЕКТИВНОСТЬ

Аннотация: В статье рассматриваются содержание, структура и педагогические механизмы модели развития диагностической компетентности студентов в процессе медицинского образования на основе клинических кейсов. Актуальность исследования обусловлена необходимостью формирования у будущих врачей навыков анализа клинических ситуаций, выявления причинно-следственных связей между симптомами, построения дифференциального диагноза и принятия клинических решений, основанных на доказательных данных. Предлагаемая модель основана на интеграции рефлексивного диагностического обучения (RDL), междисциплинарной интеграции клинических кейсов (ICI) и рефлексивного алгоритма DEAR

(Describe, Explain, Analyse, Reflect — описание, объяснение, анализ, рефлексия). Содержание модели раскрывается через такие структурные компоненты, как диагностическое мышление, визуально-диагностическое восприятие, коммуникативное взаимодействие и рефлексивно-метакогнитивная деятельность. В исследовании рассматриваются возможности использования клинических кейсов, симуляционных занятий и элементов объективного структурированного клинического экзамена (OSCE). Оценка эффективности модели предусматривает анализ критериев и уровней сформированности диагностической компетентности, а также сравнительный анализ результатов педагогического эксперимента. Статья направлена на совершенствование методических подходов к интеграции теоретических знаний и практической диагностической деятельности в медицинском образовании.

Ключевые слова: медицинское образование, клинический кейс, диагностическая компетентность, клиническое мышление, рефлексивное обучение, междисциплинарная интеграция, симуляционное обучение, объективный структурированный клинический экзамен (OSCE).

THE MODEL FOR DEVELOPING STUDENTS' DIAGNOSTIC COMPETENCE THROUGH CLINICAL CASES: STRUCTURE, PEDAGOGICAL MECHANISMS, AND EFFECTIVENESS

Abstract: This article examines the content, structure, and pedagogical mechanisms of a model designed to develop students' diagnostic competence in medical education through clinical cases. The relevance of the study is determined by the need to develop future physicians' skills in analyzing clinical situations, identifying causal relationships between symptoms, formulating differential diagnoses, and making evidence-based clinical decisions. The proposed model is based on the integration of Reflective Diagnostic Learning (RDL), Interdisciplinary Clinical Case Integration (ICI), and the DEAR reflective algorithm (Describe, Explain, Analyse, Reflect). The model's content is revealed through such structural components as diagnostic reasoning, visual diagnostic perception, communicative collaboration, and reflective-metacognitive activity. The study explores the potential of using clinical cases, simulation-based sessions, and elements of the Objective Structured Clinical Examination (OSCE). The effectiveness of the model is to be assessed through diagnostic competence criteria and levels, as well as a comparative analysis of the results of a pedagogical experiment. The article aims to improve methodological approaches to integrating theoretical knowledge with practical diagnostic activities in medical education.

Keywords: medical education, clinical case, diagnostic competence, clinical reasoning, reflective learning, interdisciplinary integration, simulation-based learning, Objective Structured Clinical Examination (OSCE).

KIRISH

Zamonaviy tibbiy ta'limning muhim vazifalaridan biri nazariy bilimlarga ega bo'lgan mutaxassisni tayyorlash bilan bir qatorda, klinik vaziyatlarni mustaqil tahlil qila

oladigan, diagnostik taxminlarni shakllantiradigan va dalillarga asoslangan qarorlar qabul qiladigan bo'lajak shifokorning kasbiy kompetentligini rivojlantirishdan iborat. Ushbu jarayonda diagnostik kompetentlik shifokorning klinik ma'lumotlarni yig'ish, ularni tizimli tahlil qilish, ehtimoliy tashxislarni farqlash va asoslangan xulosaga kelish qobiliyatini ifodalovchi muhim kasbiy sifat hisoblanadi.

An'anaviy ta'limda bilimlarni o'zlashtirish va nazariy materiallarni qayta bayon qilishga katta e'tibor qaratilishi mumkin. Biroq klinik amaliyotda samarali faoliyat yuritish uchun talaba bilimlarni nostandart vaziyatlarda qo'llash, yetishmayotgan ma'lumotlarni aniqlash, muqobil diagnostik taxminlarni solishtirish va o'z qarorlarini asoslashni ham o'rganishi zarur. Shu sababli klinik keyslar asosida tashkil etilgan ta'lim diagnostik kompetentlikni rivojlantirishning istiqbolli pedagogik vositalaridan biri sifatida qaraladi.

Klinik keys — muayyan klinik vaziyat, bemorning shikoyatlari, anamnestik ma'lumotlari, obyektiv tekshiruv natijalari va zarur hollarda instrumental yoki laborator tekshiruv ko'rsatkichlarini birlashtiruvchi o'quv materialli hisoblanadi. Keys bilan ishlash jarayonida talaba ma'lumotlarni shunchaki eslab qolmaydi, balki ularni tahlil qiladi, klinik belgilar o'rtasidagi bog'liqliklarni aniqlaydi, differensial tashxis variantlarini shakllantiradi va o'z qarorining mantiqiy asoslarini izohlaydi.

Klinik keyslarning pedagogik imkoniyatlari ularni alohida topshiriq sifatida qo'llash bilan cheklanmaydi. Ularning samaradorligi maqsad, mazmun, ta'lim metodlari, o'qituvchi va talaba faoliyati, baholash mezonlari hamda reflektiv tahlil o'rtasidagi uzviy bog'liqlikni ta'minlaydigan yaxlit modelga bog'liq. Shu nuqtayi nazardan, klinik keyslar asosida diagnostik kompetentlikni rivojlantirish modelini ishlab chiqish va uning tarkibiy komponentlarini pedagogik jihatdan asoslash dolzarb ilmiy vazifa hisoblanadi.

Tadqiqotning maqsadi klinik keyslar orqali talabalarning diagnostik kompetentligini rivojlantirish modelining tuzilmasi, pedagogik mexanizmlari va uni ta'lim jarayoniga joriy etish shartlarini asoslashdan iborat.

Tadqiqot vazifalari quyidagilarni qamrab oladi:

1. Diagnostik kompetentlikning mazmuni va tarkibiy komponentlarini aniqlashtirish.
2. Klinik keyslar asosida diagnostik kompetentlikni rivojlantirish modelining asosiy bloklarini ishlab chiqish.
3. RDL, ICI va DEAR yondashuvlarini o'quv jarayoniga integratsiyalash mexanizmlarini belgilash.
4. Talabalarning diagnostik kompetentligini baholash mezonlari va ko'rsatkichlarini asoslash.
5. Model samaradorligini pedagogik tajriba-sinov natijalari asosida baholash metodikasini belgilash.

Tadqiqotning ilmiy ahamiyati klinik keyslar bilan ishlash jarayonini diagnostik tafakkur, fanlararo integratsiya, reflektiv tahlil va kompetentlikni baholash mexanizmlari bilan tizimli bog'lash imkoniyatini asoslashda namoyon bo'ladi.

MATERIALLAR VA USULLAR

Tadqiqot metodologiyasi kompetensiyaviy, tizimli, faoliyatga yo'naltirilgan va reflektiv yondashuvlar uyg'unligiga asoslanadi. Ushbu yondashuvlar diagnostik kompetentlikni alohida bilim yoki ko'nikmalar yig'indisi sifatida emas, balki klinik vaziyatni anglash, tahlil qilish, qaror qabul qilish va natijalarni reflektiv baholashni birlashtiruvchi yaxlit kasbiy sifat sifatida o'rganishga imkon beradi.

Tadqiqotning pedagogik modeli o'zaro bog'langan maqsadli, mazmuniy, jarayonli, baholash-diagnostik va natijaviy bloklardan tashkil topadi.

Maqsadli blok klinik keyslar orqali talabalarning diagnostik kompetentligini rivojlantirish maqsadi va vazifalarini belgilaydi.

Mazmuniy blok oftalmologiya faniga oid klinik vaziyatlar, simptomlar, tekshiruv natijalari, differensial tashxis topshiriqlari va klinik qarorlarni asoslash materiallarini qamrab oladi.

Jarayonli blok reflektiv diagnostik ta'lim (RDL), fanlararo klinik keyslar integratsiyasi (ICI), DEAR algoritmi, guruhli muhokama, simulyatsion mashg'ulotlar va klinik vaziyatlarni bosqichma-bosqich tahlil qilish usullarini birlashtiradi.

Baholash-diagnostik blok talabalarning bilimlari, amaliy ko'nikmalari, klinik fikrlashi, kommunikativ faoliyati va reflektiv qobiliyatlarini belgilangan mezonlar asosida baholashni nazarda tutadi. Bunda klinik vazifalarni bajarish, strukturaviy kuzatuv, keys yechimlarini tahlil qilish va zarur hollarda OSCE stansiyalaridan foydalanish mumkin.

Natijaviy blok diagnostik kompetentlikning rivojlanish darajasini, talabaning klinik vaziyatni tahlil qilish sifatini va diagnostik qarorlarni asoslash qobiliyatidagi o'zgarishlarni aks ettiradi.

Diagnostik kompetentlikni rivojlantirish jarayonida uchta o'zaro bog'liq metodik mexanizmga alohida e'tibor qaratiladi. Birinchisi, RDL yondashuvi orqali talabaning klinik ma'lumotlarni tahlil qilishi va o'z diagnostik qarorlarini qayta ko'rib chiqishi tashkil etiladi. Ikkinchisi, ICI yondashuvi yordamida oftalmologik vaziyatlar anatomiya, fiziologiya, patologiya, farmakologiya va boshqa tegishli fanlar bilimlari bilan bog'lanadi. Uchinchisi, DEAR algoritmi klinik vaziyatni tavsiflash, tushuntirish, tahlil qilish va refleksiya bosqichlarini izchil amalga oshirishga yo'naltiriladi.

Modelni baholash uchun diagnostik kompetentlikning quyidagi tarkibiy komponentlarini ajratish taklif etiladi:

- Klinik-kognitiv komponent: klinik ma'lumotlarni tahlil qilish, diagnostik taxminlarni shakllantirish va differensial tashxisni asoslash.
- Vizual-diagnostik komponent: oftalmologik belgilarni kuzatish, klinik tasvirlar va tekshiruv natijalarini talqin qilish.
- Kommunikativ-kooperativ komponent: anamnez yig'ish, savollarni maqsadli tuzish, klinik ma'lumotlarni muhokama qilish va jamoada ishlash.

- Reflektiv-metakognitiv komponent: qabul qilingan qarorlarni qayta baholash, xatolarni aniqlash, tahlil qilish va keyingi faoliyatni takomillashtirish.

Model samaradorligini tekshirishda tajriba va nazorat guruhlarining boshlang'ich hamda yakuniy natijalarini qiyoslash, kompetentlik darajalaridagi o'zgarishlarni aniqlash va tegishli statistik mezonlardan foydalanish rejalashtiriladi. Tajriba-sinovning haqiqiy ishtirokchilari, bosqichlari, diagnostik vositalari va statistik natijalari tadqiqotning birlamchi ma'lumotlari asosida bayon qilinishi lozim.

TADQIQOT NATIJALARI

Tadqiqotda jami 450 nafar «Davolash ishi» yo'nalishi talabalarining diagnostik kompetentlik darajalari tahlil qilindi. Shundan 227 nafari tajriba guruhini, 223 nafari esa nazorat guruhini tashkil etdi. Tajriba guruhi tarkibida 32 nafar xorijiy guruh talabasi va 195 nafar o'zbek guruh talabasi, nazorat guruhida esa mos ravishda 30 va 193 nafar talaba ishtirok etdi.

Taqdim etilgan ma'lumotlarga ko'ra, tajriba guruhida diagnostik kompetentlikning yuqori darajasi 104 nafar talabada (45,8%), o'rta darajasi 89 nafar talabada (39,2%) va past darajasi 34 nafar talabada (15,0%) qayd etilgan. Nazorat guruhida esa yuqori daraja 56 nafar (25,1%), o'rta daraja 91 nafar (40,8%) va past daraja 76 nafar (34,1%) talabada kuzatilgan.

Guruhlar kesimidagi taqsimot diagnostik kompetentlikning yuqori darajasi tajriba guruhida 20,7 foiz punktga ko'proq ekanini ko'rsatdi. Past darajadagi talabalar ulushi tajriba guruhida nazorat guruhiga nisbatan 19,1 foiz punktga kam bo'ldi.

Taqsimotlar o'rtasidagi farqni dastlabki statistik baholash uchun Pearsonning χ^2 mezoni qo'llanildi. Hisoblash natijasida $\chi^2(2)=30,43$, $p<0,001$ qiymatlari olindi. Cramér V ko'rsatkichi taxminan 0,26 ni tashkil etdi. Bu natijalar, agar guruhlar mustaqil bo'lsa va ikkala guruhda bir xil baholash mezonlari qo'llangan bo'lsa, diagnostik kompetentlik darajalarining taqsimoti guruhlar o'rtasida statistik jihatdan farq qilishini ko'rsatadi.

Shu bilan birga, mazkur tahlilning o'zi klinik keyslar asosidagi ta'lim modelining sababiy samaradorligini to'liq tasdiqlamaydi. Bunday xulosa chiqarish uchun boshlang'ich va yakuniy diagnostik ko'rsatkichlar, guruhlarni shakllantirish tartibi, tajriba davomiyligi hamda baholash vositalarining ishonchliligi haqida qo'shimcha ma'lumotlar zarur.

1-jadval. Tajriba va nazorat guruhlarida diagnostik kompetentlik darajalari

Daraja	Tajriba guruhi, n	Tajriba guruhi, %	Nazorat guruhi, n	Nazorat guruhi, %
Yuqori	104	45,8	56	25,1
O'rta	89	39,2	91	40,8
Past	34	15,0	76	34,1
Jami	227	100,0	223	100,0

MUHOKAMA

Olingan natijalar klinik keyslar asosida tashkil etilgan ta'lim jarayonida diagnostik kompetentlik darajalarini tahlil qilish muhimligini ko'rsatadi. Tajriba guruhida yuqori darajadagi ko'rsatkichlarning nisbatan katta ulushga ega ekanligi klinik vaziyatlarni tahlil qilishga yo'naltirilgan ta'lim shakllarini chuqurroq o'rganish uchun asos yaratadi. Biroq tadqiqot dizayni va o'lchovlarning vaqt bo'yicha ketma-ketligi aniqlashtirilmaguncha, mazkur farqni faqat qo'llangan pedagogik model ta'siri bilan izohlash to'g'ri bo'lmaydi.

Klinik fikrlashni rivojlantirish bo'yicha xalqaro adabiyotlarda faol o'qitish, strukturaviy refleksiya, differensial tashxisni asoslash va maqsadli qayta aloqa kabi usullarning ahamiyati qayd etilgan. Xu va hammualliflar tomonidan o'tkazilgan tizimli sharhda klinik diagnostik fikrlashni rivojlantirishga qaratilgan turli yondashuvlar tahlil qilinib, strukturaviy refleksiya, o'z fikrini tushuntirish va differensial tashxis variantlarini shakllantirishga yordam beradigan usullar istiqbolli yo'nalishlar sifatida ko'rsatilgan (Xu et al., 2021).

Taklif etilayotgan modelning muhim jihati klinik keysni faqat bilimni tekshirish vositasi sifatida emas, balki diagnostik fikrlash jarayonini bosqichma-bosqich shakllantiruvchi pedagogik vosita sifatida tashkil etishdan iborat. Bunda talaba klinik belgilarni aniqlash, muammoni qisqacha ifodalash, ehtimoliy tashxislarni shakllantirish, ularni qiyoslash, tekshiruv ma'lumotlarini talqin qilish va qarorini dalillar bilan asoslash bosqichlaridan o'tadi.

Oftalmologiya fanida klinik keyslar vizual diagnostika bilan bog'liq topshiriqlarni ham o'z ichiga olishi mumkin. Masalan, qizargan ko'z, ko'rish o'tkirligining pasayishi, ko'z og'rig'i yoki ko'rish maydonidagi o'zgarishlar bilan bog'liq vaziyatlarda talaba simptomlarni alohida-alohida yodlash o'rniga ularning klinik ahamiyatini baholashi, xavf belgilarini ajratishi va differensial tashxisni asoslashni o'rganadi. Bunday keyslar o'qituvchi nazorati ostida muhokama qilinishi va diagnostik xatolar tahlili bilan yakunlanishi lozim.

RDL yondashuvi talabaning o'z qarorlarini qayta ko'rib chiqishi va reflektiv tahlil olib borishiga xizmat qilishi mumkin. ICI yondashuvi esa klinik vaziyatni bir nechta fanlar doirasida tahlil qilish imkonini beradi. DEAR algoritmi orqali tavsiflash, tushuntirish, tahlil qilish va refleksiya bosqichlarining izchil bajarilishi o'quv faoliyatini tizimlashtirish uchun metodik asos bo'lib xizmat qiladi. Ushbu uch yondashuvning mazkur tadqiqotdagi alohida hissasini aniqlash uchun ularning amaliy qo'llanishi va baholash natijalari alohida hujatlashtirilishi zarur.

Diagnostik kompetentlikni baholashda faqat yakuniy tashxisning to'g'riligini hisobga olish yetarli emas. Talabaning muhim klinik ma'lumotlarni tanlashi, differensial tashxis variantlarini asosli shakllantirishi, tekshiruv natijalarini talqin qilishi, qaror qabul qilish mantiqini tushuntirishi va o'z xatolarini tahlil qilishi ham baholanishi kerak. Shu maqsadda analitik baholash rubrikalari, standartlashtirilgan klinik vazifalar va OSCE stansiyalaridan foydalanish mumkin.

Tadqiqotning muhim cheklovi shundaki, hozirgi ma'lumotlar guruhlar kesimidagi diagnostik kompetentlik darajalarini aks ettiradi, biroq boshlang'ich va yakuniy o'lchovlar taqdim etilmagan. Shuningdek, baholash mezonlari, o'lchov vositalarining validligi, tajriba davomiyligi va guruhlar o'rtasidagi boshlang'ich farqlar haqida qo'shimcha ma'lumot zarur. Kelgusidagi tahlilda ushbu omillar hisobga olinishi natijalarni yanada ishonchli talqin qilishga imkon beradi.

XULOSA

Klinik keyslar orqali talabalarining diagnostik kompetentligini rivojlantirish modeli tibbiy ta'limda nazariy bilimlarni klinik vaziyatlarni tahlil qilish, differensial tashxisni asoslash va reflektiv baholash bilan integratsiyalashga yo'naltirilgan pedagogik yondashuv sifatida taklif etiladi.

Tadqiqotda taqdim etilgan 450 nafar talaba haqidagi ma'lumotlar tajriba va nazorat guruhlarida diagnostik kompetentlik darajalarining turlicha taqsimlanganini ko'rsatdi. Tajriba guruhida yuqori darajadagi ko'rsatkich 45,8%, nazorat guruhida esa 25,1% ni tashkil etdi. Past darajadagi ko'rsatkichlar mos ravishda 15,0% va 34,1% bo'ldi. Guruhlararo taqsimotning dastlabki statistik tahlilida statistik ahamiyatli farq aniqlandi.

Biroq mazkur natijalarni pedagogik modelning yakuniy samaradorligi sifatida talqin qilishdan oldin boshlang'ich va yakuniy o'lchovlarni, guruhlarini shakllantirish shartlarini va baholash vositalarining ishonchliligini aniqlashtirish zarur.

Taklif etilayotgan modelni ta'lim amaliyotida qo'llash klinik keyslarni maqsadli tanlash, diagnostik kompetentlik komponentlarini aniq belgilash, strukturaviy refleksiya va muntazam qayta aloqani tashkil etish hamda baholash natijalarini tizimli tahlil qilishni talab etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Xu H., Ang B. W., Soh J. Y., Ponnampuruma G. G. Methods to Improve Diagnostic Reasoning in Undergraduate Medical Education in the Clinical Setting: a Systematic Review // Journal of General Internal Medicine. 2021. Vol. 36, No. 9. P. 2745–2754. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11606-021-06916-0>

2. Delavari S., Pourahmadi M. Teaching and learning clinical reasoning skill in undergraduate medical students: A scoping review // PLOS ONE. 2024. Bibliographic details should be verified on the publisher's page: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC11482728/>
3. Schmidt H. G., Mamede S. How to improve the teaching of clinical reasoning: a narrative review and a proposal // Medical Education. 2015. DOI: <https://doi.org/10.1111/medu.12775>.
4. 1. Xu H., Ang B.W., Soh J.Y., Ponnampuruma G.G. Methods to Improve Diagnostic Reasoning in Undergraduate Medical Education in the Clinical Setting: A Systematic Review // Journal of General Internal Medicine. 2021. Vol. 36, No. 9. P. 2745–2754. <https://doi.org/10.1007/s11606-021-06916-0>
2. Delavari S., Barzkar F., Rikers R.M.J.P., Pourahmadi M., Soltani Arabshahi S.K., et al. Teaching and Learning Clinical Reasoning Skill in Undergraduate Medical Students: A Scoping Review // PLOS ONE. 2024. Vol. 19, No. 10. Article e0309606. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0309606>
3. Schmidt H.G., Mamede S. How to Improve the Teaching of Clinical Reasoning: A Narrative Review and a Proposal // Medical Education. 2015. Vol. 49, No. 10. P. 961–973. <https://doi.org/10.1111/medu.12775>
4. Cooper N., Bartlett M., Gay S., Hammond A., Lillicrap M., Matthan J., Singh M. Consensus Statement on the Content of Clinical Reasoning Curricula in Undergraduate Medical Education // Medical Teacher. 2021. Vol. 43, No. 2. P. 152–159. <https://doi.org/10.1080/0142159X.2020.1842343>
5. Cen X.Y., Hua Y., Niu S., Yu T. Application of Case-Based Learning in Medical Student Education: A Meta-Analysis // European Review for Medical and Pharmacological Sciences. 2021. Vol. 25, No. 8. P. 3173–3181. https://doi.org/10.26355/eurev_202104_25726
6. Abdurakhmonov N.K. The Role of Clinical Case-Based Learning in Developing Diagnostic Skills of Medical Students // International Journal of Medical Sciences. 2025. Vol. 5, No. 9. Maqola sahifasi: <https://www.academicpublishers.org/journals/index.php/ijms/article/view/6395>
7. Abdurakhmonov N.K. Features of Teaching Ophthalmology Based on Clinical Cases // EduVision: Journal of Innovations in Pedagogy and Educational Advancements. 2025. Vol. 1, No. 10. P. 99–104. <https://brightmindpublishing.com/index.php/ev/issue/view/20>
8. Turaeva Y.M., Abdurakhmonov N.K. Distinctive Features of Teaching Based on Clinical Cases in the Field of Ophthalmology // Journal of Multidisciplinary Sciences and Innovations. 2025. Vol. 4, No. 9. P. 1181–1184. <https://ijmri.de/index.php/jmsi/article/view/2402>
ijmri.de
9. Abduraxmonov N.X. Talabalarda diagnostik kompetensiyalarni rivojlantirishning didaktik imkoniyatlari // Qo'qon davlat pedagogika instituti ilmiy xabarlari. 2025. № 10, C seriya. B. 112–117. https://kokandsu.uz/scientific_journals/journal_697f54da133a7.pdf .
C seriya